

SOOKURE LASTEAIA ÕPPEKAVA

SISUKORD:

1. ÕPPEKAVA ÜLDOSA	2
1.1. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA ÜLDPÕHIMÕTTED.....	3
1.2. ÕPPEKAVA TEGEVUSE PÕHIMÕTTED	3
1.3. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ SISU JA KORRALDUS	5
1.4. SÜVAÕPETUSLIKUD SUUNAD	7
1.4.1. KUNST.....	7
1.4.2. LIIKUMINE.....	8
1.5. PÄEKAVA.....	9
2. LAPSE ARENGU JÄLGMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED	10
2.1. ARENGULISTE ERIVAJADUSTEGA LASTE ÕPETAMINE.....	11
2.2. KOOLIVALMIDUSE HINDAMINE	12
3. KOOSTÖÖ LAPSEVANEMATEGA	14
3.1. LASTE JA LASTEVANEMATE NÕUSTAMISSÜSTEEM.....	15
4. ÕPPEKAVA SISU	15
4.1. VALDKOND MINA JA KESKKOND	15
4.2. VALDKOND KEEL JA KÕNE.....	26
4.3. VALDKOND LASTEKIRJANDUS.....	31
4.4. VALDKOND EESTI KEEL KUI TEINE KEEL	33
4.5. VALDKOND MATEMAATIKA	36
4.6. VALDKOND TERVISEKASVATUS.....	39
4.7. VALDKOND KUNST	41
4.8. VALDKOND MUUSIKA.....	46
4.9. VALDKOND LIIKUMINE	50
4.10. VALDKOND UJUMINE.....	56
5. ARENGUSUUNAD JA ÕPPEKAVA UUENDAMINE	57

1. ÖPPEKAVA ÜLDOSA

PAIDE SOOKURE LASTEAED on õppe- ja kasvatusasutus, mille eesmärgiks on laste hoidmine ja alushariduse omandamiseks võimaluste pakkumine. Lasteaed kuulub Paide linnale ja asub aadressil Paide Soo tänav 16. Lasteaed on avatud 1988 aasta sügisest. Lasteaias toimub õppetöö riikliku õppekava alusel. Õppetöö toimub lasteaias eesti keeles. Lasteaias on 11 rühma. On paralleelrühmad 6a, 5a, 4a, 3a, 2aastastele lastele. Ühte paralleeli on kolm rühma, teisi kaks rühma. Aiarühmas on 21 last ja söimerühmas 14 last. Hoolekogu otsusega võib aiarühmas olla kuni 24 last ja söimerühmas kuni 16 last.

Lasteaias töötab 27 pedagoogi, neist 22 on rühmaõpetajad ja 3 tegevuste õpetajad (1 muusikaõpetaja ja 2 liikumisõpetajat). Poistele annab liikumistundi meesõpetaja, tüdrukutele naisõpetaja. Lasteaias töötab 1 logopeed. Rühmaõpetaja abisid on 11, majas töötab veel tervishoiutöötaja, 2 kokka, koka abi, 1 üldkoristaja, õhtune koristaja ja majahoidja. Juhatusse kuuluvad lasteaia direktor ja õppealajuhataja.

Lasteaeda võetakse lapsi vastu 2 aastaselts. Rühmaõpetajad, kes alustavad 2-aastastega tegelevad 5 aastat samade lastega ja saadavad lapsed kooli.

MISSIOON

Meie lasteia missiooniks on pakkuda turvalist, perekesket ja lapsevanema huvisid arvestavat päevahoidu Paide linna lastele, toetades laste kehalist, vaimset ja sotsiaalset arengut, et kujuneksid eeldused igapäevaeluga toimetulekuks ja koolis õppimiseks.

VISIOON

Meie visioon on olla kaasaegse kasvukeskkonnaga, uuele avatud, lapsi arvestav kunsti-ja liikumiskallakuga lasteaed, kus kasvatatakse teotahtelisi, positiivselt meelestatud, vastutustundlike isiksusi.

SOOKURE LASTEAIA VÄÄRTUSED

OLEME VIISAKAS, LUGUPIDAV, LOODUSLÄHEDANE, ABIVALMIS, LASTEAIA TRADITSIOONE AUSTAV JA ÜKSTEIST TOETAV KOLLEKTIIV.

Tehes oma igapäeva tööd oleme sõbralikud ja heatahtlikud kaastöötajate ja laste vastu, hindame omanäolisust, töötajate aktiivsust ja omaalgatuslikkust. Peame tähtsaks koostööd lastevanematega, oleme avatud uuendustele ning ka keerulistes olukordades jääme esinduslikuks ja säilitame rõõmsa meele.

1.1.ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA ÜLDPÕHIMÕTTED

PAIDE SOOKURE LASTEAED on õppe- ja kasvatusasutus, mille põhieesmärgiks on laste hoidmine ja lastele alushariduse omandamiseks võimaluste pakkumine läbi mänguliste õppetegevuste.

- Laste päevahoiuks vajalike mängu- ja arengutingimuste loomine
- Aasta-, kuu- ja päevarütmi väljaarendamine „Sookure” Lasteaias
- Teadmiste, oskuste, vilumuste ja käitumisnormide kogumi omandamine toimetulekuks igapäevaelus
- Vaba- ja valiktegevuse võimaluste loomine päevarütmis
- Muusikaliste ja kehaliste võimete arendamiseks võimaluste loomine
- Kunstialaste väljendusvõimaluste loomine
- Mänguliste vormide kaudu teadmiste omandamiseks võimaluste loomine
- Emakeele rikastamiseks ja väljendusvõimalusteks tingimuste loomine
- Igapäevaelus toimetulekuks tingimuste loomine
- Paindliku mõtlemise, arenemisvõimelise, kõrge enesehinnanguga lapse kujundamine

1.2.ÕPPEKAVA TEGEVUSE ÜLDPÕHIMÕTTED

- ***VÕRDNE VÕIMALUS ALUSHARIDUSE OMANDAMISEKS***

Kõikidel lastel on võrdne võimalus teadmiste omandamiseks. Õppetöös ja lasteaia igapäeva elus arvestatakse vanuselisi, soolisi ja individuaalseid iseärasusi ning eesti rahva traditsioone ja kultuuripärandit. Üldhariduskooli 1. klassi astumiseks luuakse kõigil võrdsed eeldused. Lastele tehakse suurde kollektiivi minek ja koolimiljõesse sisseelamine võimalikult stressivabaks.

- ***VALIKUVABADUS JA INDIVIDUAALSUS***

Tegevusi planeeritakse nii, et lapsel oleks võimalik teha valikuid. Kasvatamine ja arendamine toetub lapse loomulikule huvile ümbritseva vastu, lähtub konkreetsest, lapse ajas ja ruumis tuttavast. Lapse kasvades ja arenedes liigutakse lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale. Õppe- ja kasvatustöö korraldus peab võimaldama õpetajal teha

individuaalset tööd lapsega, kus arvestatakse lapse iseloomu, võimeid, oskusi, kodust olukorda ja arengupotentsiaali.

- ***RAHVUSLIK KULTUURILNE TAUST***

Lasteaias väärtustatakse Eesti kultuuritraditsioone (rahvakombeid) ja kodukanti. Tutvustatakse lastele eesti rahvamuusikat, lastekirjandust ja rahvakalendri tähtpäevi. Arvestatakse looduses toimuvaid muutusi ja loodusrütmi.

- ***KODU JA LASTEAIA KOOSTÖÖ***

Lisaks õppeperioodi jooksul toimuvatele üldkoosolekutele ja individuaalsetele vestlustele, antakse välja iga lapse kohta õppe- ja kasvatustöö analüüs. Lastele koostatakse kasvumapp, mille lasteaia lõpetades laps endale saab. Lastevanemate kaasamine lasteaia töödessa ja tegemistesse: ühised ettevõtmised rühmades, peod, väljasõidud.

- ***LASTE AKTIIVSUS JA VASTUTUS***

Julgustatakse last aktiivselt ja iseseisvalt tegutsema, loovalt mõtlema. Arendatakse kohuse- ja vastutustunnet. Õpetatakse lapsi iseseisvalt oma tegevuste eest vastutama.

- ***INTEGREERITUS***

Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias toimub rühma päevakava alusel, kus igapäevatoimingud vahelduvad laste vabategevuse ja õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevusega. Integreeritakse tegevusi läbi koduloo temade ning ainetevaheliselt. Valmistatakse ette lapsi läbi mängulise tegevuse aktiivseks õpitegevuseks.

- ***AVATUS***

Lasteasutuse tegevus on perekonnale avatud. Lasteaed on avatud ka väljastpoolt tulevatele kolleegidele, kellele jagatakse praktilisi teadmisi. Sookure lasteaed on avatud uutele teadmistele ning on uute ideedega kaasaegne lasteaed. Silmas pidades esimesse klassi astujatele esitatavaid nõudmisi, lapsevanemate ja laste soove ning vajadusi, on õppekava pidevas muutumises.

1.3. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ SISU JA KORRALDUS

- Lasteaed avatud 7.00-18.00 (Valverühm töötab 18.00-19.00)
- Rühmi lasteaias 11, ühevanuselised lapsed on ühes rühmas.
- Kokku lasteaias lapsi 219
 - Muusikategevused toimuvad 2x nädalas muusikasaalis
 - Võimlemistegevused 2x nädalas spordisaalis
 - Ujumine toimub tüdrukutele ja poistele eraldi, 2 x nädalas lasteaias ujulas, 2 aastastele 1 x nädalas.
 - Lisa kunstitegevused toimuvad 5-7 aastastele 1 kord nädalas keldris asuvas kunstikeskuses.
 - Pärast lõunauinakut on võimalus erinevates saalides läbi viia liikumismänge ja aeroobikat.
 - Logopeed osutab kõneravi viiel päeval nädalas, 4-6 aastastele lastele.

ÕPPEMATERJALID

Lugema ja kirjutama õpetamises:

- Karu aabits
- Jooneline vihik
- Siil aabits ja töövihik "Siili abi"
- Liikuv aabits

Arvutamises:

- Numbriraamat,
- Ruuduline vihik.
- „Õpime matemaatikat“

Õppevahendid asuvad metoodilises kabinetis, kuhu on kõikidel juurdepääs.

Õppetegevus algab 15 septembril ja kestab 15 maini. 6-7 aastastel lastel toimub õppetegevus 1. septembrist – 30. maini. Tegevus 16 maist kuni 14 septembrini toimub suvise tegevusplaani alusel

Laste elu ja tegevused lasteaias on kõikides vanuserühmades seotud kindla ajakavaga.

Laste süsteemne ja järjepidev arendamine toimub kõikides vanuserühmades kindla tegevuskava alusel. Kogu õpetatav materjal on jagatud temade kaupa nädalateks, mida

omakorda seob kuu teema. Lastele teadmiste- oskuste andmiseks on kogu pakutav materjal välja töötatud vanuserühmade kaupa, sisaldades kõiki õppetegevuse valdkondi. Igal rühmal on oma õppekava, mis lähtub lasteaia õppekavast.

- Rühmade õppekavad koostavad rühmaõpetajad arvestades laste vanuselist arengutaset, materiaalseid võimalusi ja lastevanemate soove.
- Õpetaja planeerib õppesisu kesksed teemad ja integreerimisvõimalused.

Lasteaia- aastal on üldteema, millest lähtuvalt on igal rühmal koostöös lastega ja lastevanematega, koostatud oma rühma tegevuskava. Õppe- kasvatusprotsessis läbib antud kindel teema kõiki planeeritud tegevusi. Rühma tegevuskava on lastevanematele tutvumiseks välja pandud rühmas ja lasteaia kodulehel vastava rühma all.

Õppe- ja kasvatusetegevusi rühma tegevuskavades planeerides on soovituslik lähtuda alljärgnevast tabelist:

	2- 3a	3-4a	4-5a	5-6a	6-7a
Õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatus - tegevuse aeg	10-15 min	15-20 min	20-25 min.	25-30 min.	30-35 min.
Tegevuste aeg nädalas kokku	Kuni 2,5 h	Kuni 3 h 20 min	Kuni 5 h	Kuni 7,5 h	Kuni 10 h 30 min.
Tegevuste aeg keskmiselt ühes päevas	10-30 min.	30-40 min.	40-50 min	50 min - 1,5 h	1h 45 min. – 2h 10 min

Õppetegevused juhivad nädala temast, millega ühildatakse kõigi valdkondade sisu.

Valdkondadeks on:

- Mina ja keskkond
- Keel ja kõne
- Lastekirjandus
- Eesti keel kui teine keel
- Matemaatika
- Kunst
- Liikumine
- Muusika

Nädala jooksul kasutatakse kõiki tegevuse liike.

Nädala õppetegevus	2-a	3-a	4-a	5-a	6-a
Ujumine	1	2	2	2	2
Muusika	2	2	2	2	2
Kunst	1-2	2	3	3	3
Liikumine	1	2	2	2	2

Laps õpib oma keskkonnas aktiivselt ja praktiliselt tegutsedes. Laps õpib mängu kaudu. Oluline on, et laps õpiks kaaslastega ja teiste inimestega suhtlemist ning jälgima ümbruses toimuvat. Õppe- ja kasvatustöö korraldus peab võimaldama õpetajal tegutseda lapsega individuaalselt või kogu rühmaga koos (või rühmatöö põhimõttel).

Õppekava üldosa juurde kuuluvad ainekavad.

1.4.SÜVAÕPETUSLIKUD SUUNAD

1. 4.1. KUNST

Kunstiõpetus hõlmab endas meisterdamist, voolimist, joonistamist, maalimist, kunsti vaatlemist ja vestlusi kunstist. Kunstiõpetuse kaudu tutvub laps värvi, vormi ja esemete kujundamise võimalustega ning erinevate kunstiliikidega. Kunstitegevus eeldab õpetajalt keskkonna loomist, loovust, rutiinivabadust, paindlikkust, laste ideede toetamist ja arenguvõimet ning kunstitehniliste oskuste valdamist. Õpetaja ülesanne on julgustada kasutama ja katsetama lapse enda pakutud lahendusi.

Väiksema lapse jaoks on kunstitegevus haarav mäng. Vanuse kasvades on laps tegevustes sihipärasem ja püsivam. Laps oskab plaanida töö kulgu ning rakendab iseseisvalt ja loovalt tuttavaid võtteid, vahendeid. Lapsel peab olema võimalus töö katkestada ja lõpetada see hiljem.

Voolides annavad lapsed esemete kuju edasi vaadeldavana kahest või kolmest küljest. Voolimise puhul tuleks eelistada savi, kuid võib kasutada ka mesilasvaha, soolatainast,

pabermassi jt. materjale. Laps voolib mõlema käega. Nii areneb lapse mõlema käe koostööks vajalik koordinatsioonivõime.

Joonistamine on kõige lihtsam ja kättesaadavam võimalus ümbritseva kujutamisel. Joonistamist võib läbi viia nii lasteaiahoones kui ka õues. Kasutades värvipliiatseid, kriite või muid vahendeid joonistamiseks paberile, asfaldile.

Maalimine on värvidega pildi loomine. Kasutatakse guaššvärve, näpುವärve, akvarelle. Maalimine on emotsionaalne tegevus, värvidega mängimine.

Meisterdamise käigus tutvub laps erinevate materjalidega ja nende kasutamise võimalustega. See on mäng ja katse luua midagi huvitavat ja omanäolist.

1.4.2. LIIKUMINE

Liikumisõpetus lasteaias on mänguline ja teisi tegevusi tasakaalustav. Liikumisõpetus hõlmab endas nii tantsu, sporti, loovliikumist kui ka rütmikat. Eesmärgiks on äratada lapses huvi liikumise vastu läbi mängu, kasutades abivahendina erinevaid vahendeid ja muusikat. Liikumisõpetaja arvestab teemaõpet ja teeb koostööd rühmaõpetajatega. Liikumisõpetaja on iga lapse eeskuju ja aktiivsele liikumisele innustaja.

Eneseväljenduse võimalused liikumise ja rütmi kaudu on piiramatud. Liikumise tegevused aitavad kaasa lapse rütmitunde, rütmilise liikumise, koordinatsiooni, eneseväljendusoskusele, liigutuste sujuvuse, keha hoiaku, esinemisjulguse. Emotsionaalse ja loovuse arenemisele. Loovtantsu kaudu õpib laps oma tundeid väljendama liikumise kaudu. Samuti on erineva liikumistegevustega lastel võimalus koos tegutseda nii, et kõigil oleks põnev ja tore. Puuduv võistluslik moment, mis annab võimaluse kõigile lastele loominguliselt areneda. Liikumispeod annavad kõigile lastele võrdse võimaluse esineda suurel laval ja näidata vaatajaskonnale oma oskusi.

1.5. PÄEVAKAVA

2 – 3 aastastele lastele

7.00 – 8.30 Laste vastuvõtmine, vabategevus.

8.30 – 9.00 Hommikusöök.

9.00 – 10.30 Mäng ja õppetegevused.

10.30 – 10.50 Riietumine ja õueminek

10.50 -11.50 Õues viibimine.

12.00 -12.30 Lõunasöök.

12.30 -15.00 Puhketund.

15.00 -15.30 Järk-järguline ärkamine.

15.30 -15.50 Õhtuoode.

16.00 -18.000 Vabategevus, kojuminek.

3-7-aastastele lastele

7.00 – 8.30 Laste vastuvõtmine, vabategevus.

8.30 – 9.00 Hommikusöök.

9.00 – 10.30 Õppetegevused ja mäng.

10.30 – 10.40 Riietumine ja õueminek

10.40 -12.15 Õues viibimine.

12.15 -13.00 Lõunasöök.

12.30 -15.00 Puhketund.

15.00 -15.45 Mäng ja õppetegevused.

15.45 -16.00 Õhtuoode.

16.00 -18.00 Vabategevus toas – õues, kojuminek.

18.00- 19.00- VALVERÜHM

2. LAPSE ARENGU JÄLGIMISE JA HINNANGU ANDMISE PÕHIMÕTTED

Iga lapse areng on kordumatu protsess ja väärrib tähelepanu. Uuringute kohaselt pole lapse õppimisvõime seotud niivõrd vanusega, kuivõrd tema arengutasemega. Õppimine kujuneb lapsele edukaks vaid juhul, kui ta on selleks seesmiselt valmis. Seega on oluline jälgida iga lapse arengut, sest see võimaldab:

- näha iga lapse individuaalsust ning seda oma töös arvestada;
- väldib lastele liiga lihtsate või keeruliste ülesannete andmist;
- ennetada võimalike õpiraskuste teket;
- märgata õigeaegselt lapse erivajadust (ka andekust);
- suunata erivajadusega last õigeaegselt spetsialistide juurde;
- välja töötada tegevusplaan, milles on arvestatud lapse individuaalse erivajadusega;
- lastega tegelejatel analüüsida oma töö tulemuslikkust ning vajadusel muuta oma töömeetodeid.

Lapse vaimset, füüsilist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut jälgitakse kogu õppe- ja kasvatusprotsessi kestel. Arengutabelites ja kasvumappides kajastub lapse areng üldoskuste ja valdkondade kaupa.

Lapse areng fikseeritakse lapse arengumapis. Üks kord aastas toimuvad rühmaõpetajate ja lastevanemate vahelised arenguestlused. Sellisel vestlusel vahetavad lasteaiaõpetajad ja lastevanemad informatsiooni lapse arengust ning lepivad kokku edasise koostöö eesmärkides. Rühmaõpetajad toetuvad arenguestluste läbiviimisel konkreetse lapse kohta tehtud kirjalikele märkmetele. Igat last võetakse kui indiviidi ning talle antakse hinnang lähtuvalt tema arengutasemest, kindlasti ei võrrelda teiste laste arenguga.

Lapse ettevalmistamine kooliks algab juba enne lasteaeda tulekut ning jätkub ühtse järjepideva protsessina kuni kooli minekuni välja. Lasteaed lähtub lapse kooliks ettevalmistamisel lasteaia ainekavadest ja riiklikus õppekavas ettenähtud oskustest, mida laps peab olema omandanud 6-7aastaseks saades. Tihedat koostööd tehakse lastevanematega, kes on lapse arengu eest vastutavad. Lasteaed on koduse kasvatusetoetaja. Koolivalmiduse hindamisel kaasatakse võimalusel ka logopeed, kes aitab lapse arengutaset määrata ning annab vajadusel nõu ja soovitusi edasiseks.

Rühmaõpetajatel, kelle rühma on tulnud viimasel aastal enne kooli kooliminev laps peavad 1.septembrist –1. oktoobrist välja selgitama arengutaseme ja teadmised erinevatest valdkondadest ning vajadusel tegema individuaalse arengukava lähtudes lapse arengutasemest, et saavutada igakülgne valmisolek kooliks.

Lapsevanemaid, kelle laps mingitel põhjustel ei saavuta kooliminekuks valmidust, soovitatakse taotleda koolipikendust.

2.1. ARENGULISTE ERIVAJADUSTEGA LASTE ÕPETAMISEST

Erivajadusega on laps, kellel on diagnoositud mõni füüsiline, vaimne, sensoorne puue või käitumishäire. Samuti kuuluvad siia alla andekad lapsed, teisest kultuuri- ja keelekeskkonnast pärit lapsed ning erinevatel põhjustel koolipikendust saanud lapsed.

Erivajadusega laps vajab pikema või lühema aja jooksul erilise vajaduse tõttu suuremat tähelepanu. Lasteasutuse eesmärk on, et laps saaks aluse oskustele iseseisvalt toime tulla ja õpiks täisväärtuslikult elama koos oma erivajadusega.

Oluline on, et:

- erivajadusega laps võtaks osa rühma ja lasteasutuse ühistest ettevõtmistest vastavalt oma tasemele
- õpiks ja mängiks koos teiste lastega
- omandaks teadmisi vastavalt oma arengutasemele ja arengukiirusele

Vastavalt lapse arengu jälgimisel saadud tulemustele teevad õpetajad vajadusel lapsevanemale ettepaneku lapsega spetsialistide poole pöördumiseks erivajaduse kindlaksmääramiseks.

Erivajadusega lastega tegelevad õpetajad töötavad välja individuaalse arengukava vastavalt lapse erivajadusele ja arengutasemele.

Lasteaiaõpetajad teevad koostööd lasteaia liikumis-, muusika- ja kunstiõpetajaga, logopeedi ning tervishoiutöötajaga. Vajadusel püütakse leida võimalus tegeleda lapsega individuaalselt kasutades selleks tugiisiku abi. Samuti tehakse tihedat koostööd lapsevanematega, et õigeaegselt ja tulemuslikult aidata erivajadusega last. Kaks korda aastas toimub lapse arengu põhjalik analüüs, milles osalevad õpetaja, direktor, õppealajuhataja ja logopeed. Aasta lõpul teeb õpetaja oma töö kohta kirjaliku analüüsi ja planeerib edasised töösuunad. Lapsevanemal on kohustus teavitada lasteaia direktorit oma lapse erivajadusest (juhul, kui enne lasteaeda tulekut on lapse erivajadus diagnoositud).

LOGOPEEDILINE TÖÖ

Logopeed teeb kõikide rühmade lastega esmase kõnearengu vaatluse, fikseerib kõnehäired ja kinnitab laste nimekirja, kes vajaksid logopeedist ravi. Kõnehäiretega lastega tööd alustav logopeed seab sisse päeviku, milles on lapse nimi, vanus ja rühm ning lühike iseloomustus kõnehäirest. Logopeed planeerib eesmärgistatud tegevused 1 kuu ette, pikemalt kvartali kaupa. Logopeed koostab lähtuvalt püstitatud eesmärkidest lapsele individuaalse õppekava. Kord aastas toimub lapse arengu analüüs, milles osalevad logopeed, tervisetöötaja, direktor ja õppealajuhataja. Oma tegevuste kohta peab logopeed kuupäevalist arvestust.

Logopeed annab tagasisidet ka lapsevanemale vestluste kaudu ja 1x aastas kirjalikult õppeaasta kokkuvõttena. Õppeaasta jooksul teeb logopeed 2x oma töö kohta kirjaliku analüüsi ja planeerib edasised töösuunad. Ühe tegevuse kestvus logopeedil on 20 minutit.

2.2. KOOLIVALMIDUSE HINDAMINE

Lapse arengu sh koolivalmiduse analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad läbi vaatlusi ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õpetaja suunatud tegevuses. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

Koolivalmiduse hindamisel vaadeldakse erinevaid aspekte.

Koolivalmiduse aspektid:

1. Psühho-füüsiline koolivalmidus

1.1. Lapse kehaline areng, liikumisaktiivsus ja vastupidavus;

1.2. Erutus- ja pidurdusprotsesside tasakaal, oskus valitseda oma liikumist ning liigutusi.

1.3. Motoorne areng-käelihaste tegevus ning mõningane käe ja silmade koostöö.

1.4. Tervislik seisund- arengunäitajad, kuulmise ja nägemise tase, väsimise kiirus.

2. Vaimne koolivalmidus

2.1 Vaatlusoskus- oskus kuulata, uurida ja koondada tähelepanu.

2.2 Oskus eristada olulisi tunnuseid ebaolulistest.

2.3 Ruumi- ja ajakujutluste, nädalapäevade nimetuste, aastaegade tunnuste teadmine.

2.4 Oskus järjestada esemeid suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi, s.o jada seaduspärasuste tunnustamine, võrdlemine ettepoole ja samal ajal tahapoole.

2.5 Oskus anda esemetele ning nende tunnustele ühine nimetus

3. Sotsiaalne koolivalmidus

3.1. Sotsiaalse koolivalmiduse oluline näitaja on õppetöös motivatsiooniline valmisolek, mis väljendub lapse soovis õppida, omandada uusi teadmisi, emotsionaalses eelsoodumuses täita täiskasvanu nõudmisi, tunnetushuvis ümbritseva tegelikkuse vastu.

KOOLIVALMIDUSEKAART

Lasteasutuse õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi. Vanem esitab kaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust.

Sookure Lasteaia koolivalmiduskaardil on kirjas:

- üldandmed lapse kohta (nimi, sünniaeg, kodune keel)
- üld- ja peenmotoorika oskused
- Eneseteenindus
- Huvid ja motivatsioon
- Mäng ja sotsiaalsed oskused
- Emotsionaalne seisund ja käitumine
- Tunnetustegevus
- Kõneareng
- Eeluskused eesti keeles ja matemaatikas, silmaring
- Lasteaias rakendatud tugiteenused
- Kokkuvõte lapse koolivalmidusest.

Lapsevanemaga toimub arenguvestlus koolivalmiduskaardi põhjal märtsis-aprillis.

3.KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA

Koostööd lapsevanemaga alustab ja suhteid kujundab eeskätt lasteaiaõpetaja.

Perekond vastutab lapse kasvatamise ja õpetamise eest ning lasteaiaõpetajad arvestavad ja austavad perekonna kasvatuspõhimõtteid. Lasteaial on koduse kasvatuses toetav roll. Lapse arengu soodustamiseks tehakse koostööd lapsevanemaga. Heale koostööle aitab kaasa vastastikune usaldus ja lugupidamine ning avatud suhtlemine.

Lapsevanemale tutvustatakse lasteaia kodukorda, õppekava, rühma aasta ja nädala tegevuskava. Lapsevanemal on võimalus osaleda õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel. Lapsevanem annab lasteaia tegevuse kohta tagasisidet ning hinnangu lasteasutuse tegevusele. Selleks korraldab lasteasutus rahulolu küsitluse nii lapsevanemale kui ka lapsele.

Lasteaiaõpetaja teavitab lapsevanemat regulaarselt lapse arengust, kaasates teda hinnangu andmisel. Lasteaiaõpetaja nõustab lapsevanemat tema soovi korral õppe- ja kasvatusküsimustes.

Korra aastas viib (viivad) lasteaiaõpetaja vanemaga läbi arenguveestlust. Arenguveestluse eesmärgiks on saavutada kooskõla kodu ja lasteaia tegevuse eesmärkides ja põhimõtetes. Arenguveestluse käigus antakse kahepoolset tagasisidet lapse arengust ning kavandatakse mõlemapoolsed edasised tegevused lapse arengu toetamiseks. Arenguveestlust toetab lapse arengu ehk kasvumapp.

Koostöö vormid

- Avatud ja sõbralik igapäevane suhtlemine
- Lapsevanemate rahulolu-uuringud ning võimaluse korral uuringu tulemuste arvestamine
- Süsteemne infovahetus
- Lapsevanema kaasamine õppesse ja kasvatusse, ühisüritustesse
- Hoogtööpäevadel osalemine
- Arenguveestlused üks kord aastas

3. 1. LASTE JA LASTEVANEMATE NÕUSTAMISSÜSTEEM

Lasteaias on kinnitatud personali ja lastevanemate koostöö ning nõustamise kord. Nii lastel kui ka lastevanematel on võimalus nõu ja abi saamiseks pöörduda rühmaõpetajate, direktori, logopeedi või tervishoiutöötaja poole. Majas on olemas ruum, kus osapooled saavad segamatult vestelda. Praktilise nõustamise läbiviimise kava sõltub osapoolte kokkuleppest. Kindlaid kellaaegu vastuvõtuks ei ole, kuid alati on võimalus, kas telefonis või isiklikult aeg kokku leppida.

Lapsevanema ja lapse nõustamisega tegelevad rühmaõpetajad, vajadusel ka need töötajad, kellega lapsevanem avaldab soovi vestelda.

Lapse nõustamine toimub igapäevatöö käigus ja tema arengu jälgimise kaudu. Lapse edusammude või ebaõnnestumiste kohta antakse lapsevanemale tagasisidet.

Suuremate probleemide korral on võimalik abi saada Kesk- Eesti Noortekeskuses töötavalt psühholoogidelt ja nõustajatelt.

4.ÕPPEKAVA SISU

4.1.VALDKOND: MINA JA KESKKOND

EESMÄRGID:

1. Laps mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
2. Saab ettekujutuse oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
3. Väärtustab nii eesti kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
4. Väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ja ohutult;
5. Väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
6. Märkab nähtusi ja muutusi looduses.

MEIE RAHVAKALENDER

VANAVANEMATE PÄEV september

MIHKLIPÄEV- september

HINGEDE AEG- oktoober

KADRI- JA MARDIPÄEV- november

ISADEPÄEV- november

JÕULUAEG-	detsember
TALIHARJAPÄEV-	jaanuar
VASTLAPÄEV-	veebuar
KEVADPÜHAD-	märts
JÜRIPÄEV-	aprill
EMADEPÄEV-	mai

Valdkonna “Mina ja keskkond” sisu jaguneb järgmiselt:

1. **SOTSIAALNE KESKKOND**- mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahvakalendri tähtpäevad ja kombed, teised rahvused Eestis, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid, tervise väärtustamine, tervislik toitumine, ohuallikad ning ohutu käitumine.
2. **TEHISKESKKOND**- ehitised, kodumasinad, jäätmed, ühissõidukid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus
3. **LOODUSKESKKOND**- kodukoha loodus, loodusvaatlused, muutused looduses, elukeskkond ja selle mõju tervisele, inimese mõju loodusele

LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

Teema	3- aastane	5-aastane	7- aastane
MINA	<ul style="list-style-type: none"> -Ütleb küsimise korral oma ees-ja perekonna nime. -Vastab õigesti küsimusele, kas ta on poiss või tüdruk. -Ütleb vastuseks vanuse küsimisele oma ea või näitab seda sõrmedel. 	<ul style="list-style-type: none"> -Oskab öelda oma nime, vanuse ja soo 	<ul style="list-style-type: none"> -Oskab end tutvustada -Teab oma kohustusi ja õigusi -Kirjeldab enda omadusi ja huve.
PEREKOND JA SUGULASED	<ul style="list-style-type: none"> -Nimetab pereliikmeid (ema, isa, õde vend) -Teab õdede ja vendade nimesid 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjeldab oma perekonda (pereliikmed +onud ja tädid, pereliikmete nimed ja perekonnanimed) 	<ul style="list-style-type: none"> -Teab oma pereliikmeid ja lähisugulasi -Mõistab, et pered võivad olla erinevad. -Jutustab oma vanavanematest
KODU	<ul style="list-style-type: none"> -Vastab küsimustele oma kodu ja pereliikmete kohta. 	<ul style="list-style-type: none"> -Kirjeldab oma kodu: eramu, korter, talumaja. -Nimetab kodu asukoha:linnas (linn, tänav), maal (talukoht ja nimi) -Kirjeldab pereliikmete koduseid tegevusi ja nimetab oma kohustusi nende 	<ul style="list-style-type: none"> -Oskab kirjeldada oma kodu ja kodukohta -Teab kodust aadressi ja telefoni

		hulgas.	
LASTEAED	<ul style="list-style-type: none"> -Oskab nimetada oma rühma nime -Suudab leida oma koha rühmas (voodi, kapp, käterätik) -Nimetab rühmas olevadi esemeid -Ütleb küsimise korral rühmakaaslaste ja õpetajate ning õpetaja abi nimed. 	<ul style="list-style-type: none"> -Nimetab oma lasteaia nime -Oskab kirjeldada oma tegevusi ja mängu. -Teab nimetada lasteaiatöötajaid ja nende tegevusi. - Teab oma, võõra ja ühise tähendust. 	<ul style="list-style-type: none"> -Teab lasteaia aadressi -Nimetab erinevaid ameteid lasteaias ja nende vajalikkust. -Kirjeldab lasteaia kodukorda ning teab rühmareeglid ja traditsioone.
KOOL			<ul style="list-style-type: none"> -Teab kooli kui õppimise kohta -Oskab kirjeldada, mille poolest kool lasteaiast erineb.
AMETID ELUKUTSED TÖÖD	<ul style="list-style-type: none"> -Nimetab pereliikmete koduseid toimetusi -Matkib lihtsamaid töövõtteid -Asendab töövahendid kokkulepitud kohta. 	<ul style="list-style-type: none"> -Oskab nimetada vanemate ameteid -Kirjeldab üldtuntud elukutseid oma kodukohas -Loetleb tuntumate ametite juurde kuuluvaid töövahendeid -Põhjendab mängu-või töökoha korrastamise vajadust. 	<ul style="list-style-type: none"> -Oskab nimetada pereliikmete elukutseid ja ameteid. -Teab ja oskab kirjeldada erinevaid elukutseid ning nende vajalikkust. -Mõistab töö ja vastutuse tähtsust. -Soovib osaleda jõukohastes kodutöodes. -Selgitab raha otstarvet.
KODUMAA TEISED RAHVUSED EESTIS	<ul style="list-style-type: none"> -Osaleb jõukohasel viisil vanemate laste ja täiskasvanute tegevuses kodumaale tähtsatel päevadel (ruumide kaunistamine, laulude 	<ul style="list-style-type: none"> - Teab oma rahvust ja keelt ning riigi tähtsamaid süboleid. -Oskab nimetada sündmusi, mille puhul 	<ul style="list-style-type: none"> -Nimetab Eesti riigi sümboleid (lipp, hümn, vapp, lind, lill, kivi). -Teab koduvalla/linna sümboleid.

	<p>laulmine, peoriieete kandmine jne.)</p> <p>- Leiab Eesti lippu nähes erinevate värvide seast Eesti lipu värvid.</p>	<p>heisatakse riigilipp.</p> <p>-Oskab nimetada erinevaid rahvusi oma rühmas ja kodukohas.</p>	<p>-Oskab Eesti kaardil näidata oma kodukohta.</p> <p>-Teab Eesti Vabariigi presidendi nime.</p> <p>-Oskab nimetada teisi rahvusi ja keeli ning teab nende kombeid ja traditsioone.</p> <p>-Suhtleb teisest rahvusest lastega.</p> <p>-Teab ja nimetab Eesti lähinaabreid (Läti, Soome, Rootsi ja Venemaa.)</p>
<p>TÄHTPÄEVAD</p> <p>PÜHAD</p> <p>KOMBED</p>	<p>-Räägib oma sünnipäevast (kuidas tähistatakse)</p> <p>-Nimetab küsimise korral pühadega seotud tegevusi.</p>	<p>-Kirjeldab tähtpäevi peres.</p> <p>-Oskab kirjeldada tuntumaid rahvakombeid (Vastlad, mardipäev, kadripäev) ja nendega seotud tegevusi.</p>	<p>-teab eesti rahva traditsioone ja kombeid.</p> <p>-Teab tähtpäevi ja nende tähistamise vajalikkust.</p> <p>-Oskab kirjeldada tähtpäevade tähistamist oma lasteaias või kodus (kolmekuningapäev, volbripäev, jaanipäev, hingedepäev jne.)</p> <p>-Oskab nimetada riiklike pühi ja nendega seotud traditsioone (riigi aastapäev, võidupüha.)</p>
<p>ÜLDINIMLIKUD</p> <p>VÄÄRTUSED</p> <p>ÜLDTUNNUSTATUD</p>	<p>-Teab mõiste <i>hea</i> ja <i>paha</i> tähendust</p> <p>-Meeldetuletamise korral tervitab, jätab hüvasti, palub ja tänab.</p>	<p>-Teab mõistete <i>õige</i> ja <i>vale</i> tähendust.</p> <p>-Teab üldtuntud viisakusreegleid.</p> <p>-Tunneb ja järgib lauakombeid.</p>	<p>-Teab mõistete <i>ausus</i> ja <i>austus</i> tähendust ning oskab vastavalt käituda.</p> <p>-Oskab järgida käitumisreeglid erinevates olukordades (kaupluses,</p>

KÄITUMISREEGLID			teatris, kirikus, kalmistul jne.) -Mõistab vastutust oma tegude ja käitumise eest.
SÕPRUS JA ABIVALMIDUS	-Küsimuse korral nimetab oma sõprade nimesid. -Oskab haiget saanud sõpra lohutada.	-Nimetab küsimise korral sõbra positiivseid omadusi. -Oskab sõpra lohutada ja abistada. -Oskab andeks anda ja leppida.	-Oskab luu ja hoida sõprussuhteid, teab sõpruse tähendust, oskab kirjeldada sõbraks olemist -Kirjeldab tundeid, mis tekivad tülitsetes ja leppides.
HOOLIVUS TURVALISUS TÄHELEPANELIKKUS		-Märkab kaaslast ja oskab teistega arvestada. -Oskab väljendada oma emotsioone teisi arvestavalt (rõõm, mure jne).	-Oskab kirjeldada oma emotsioone ja tundeid . -Oskab kaasinimestega tähelepanelikult käituda (vanemad ja vanavanemad jt.)
SUHTUMINE ERINEVUSTESSE		Oskab kirjeldada inimeste erinevusi (keeleline, rassiline, vanuseline, tervisest tulenev) ja abivahendid (prillid, ratastool, vaegnägemine- valge kepp, vaegkuulmine-kuuldeaparaat).	-Oskab arvestada oma arvamustest ja huvidest erinevaid huve ja arvamusi. -Teab nimetada erivajadustega inimestele vajalikke abivahendeid . - Pakub abi erivajadustega inimestele oma võimete ja võimaluste piires.
EHITISED	-Tunneb ära oma kodu ja lasteaia ning tuttavad teenindusasutused.	-Kirjeldab kodumaja omapära: maja osad ja nende otstarve, ruumid ja nende sisustus. -Oskab nimetada erinevaid ruume	-Oskab kirjeldada vanaaja kodu ja selle sisustust, teab nimetada kõrvalhoomeid ning nende otstarvet. -Oskab nimetada maja ehituseks

		<p>lasteaias ning teab nende otstarvet.</p> <p>-Oskab kirjeldada lasteaia õueala ning seal kasutatavaid vahendeid.</p>	<p>kasutatavaid materjale (puit, kivi jne)</p> <p>-Oskab nimetada teenindusasutusi ja nende vajalikkust (kauplus, juuksur, polikliinik, pank, apteek, kingsepatöökoda, kaubanduskeskus jm.)</p> <p>-Teab nimetada kodukohale olulisi ehitisi (mõis, kirik, veski jne.)</p>
KODUMASINAD	-Oskab küsimise korral nimetada kodus kasutatavaid kodumasinaid ja elektroonikat (kell, pliit, külmkapp, pesumasin, televiisor, arvuti jm.)	-Kirjeldab kodumasinaid ja elektroonikat ning teab nende otstarvet ja nendega seotud ohte.	-Kirjeldab kodumasinaid ja – elektroonikat ning teab nende otstarvet ja nendega seotud ohte.
SÕIDUKID	-Oskab küsimuse korral nimetada sõidukeid (auto, rong, buss, lennuk, laev, tramm, troll)	-Kirjeldab erinevaid sõidukeid ja teab nende otstarvet.	-Oskab nimetada või kirjeldada erineva töö tegemiseks vajalikke sõidukeid (kraana, prügiauto, teerull jm.)
JÄÄTMED	-Leiab loodusest prahti ja toob selle kokkulepitud kogumiskohta (prügikast, prügikott ja ämber)	-Kirjeldab, kuidas tema kodus prügi sorteeritakse.	-Teab, miks on vaja prügi sortida (paber, plastik, patareid)
KODUKOHA LOODUS: VEEKOGUD, KODUPAIGA METS- JA	-Tunneb rõõmu looduses (õues) viibimisest.	-Oskab nimetada oma kodukoha olulisemat veekogu (meri, jõgi, järv).	-Oskab kirjeldada kodukoha loodust, nimetada ning iseloomustada

KODULOOMAD; TAIMED, SEENED JA PUTUKAD	-Oskab osutamise korral nimetada metsa, muru, lille, puud.	-Oskab nimetada tuntumaid seeni ja neid kirjeldada, mis kasvavad kodukoha metsas.	metsloomi, koduloomi ja putukaid. -Oskab nimetada teravilju, mida kasutatakse söögiks või mis kasvavad kodukoha lähedal põldudel.
LOOMAD: ERINEVAD ELUPAIGAD JA ELUVIISID , VÄLIMUS, KASV JA ARENG	-Oskab küsimise korral nimetada tuttavat looma ja tema kehaosi. -Oskab küsimise korral nimetada tuttavat lindu. -Teab, et mõned loomad elavad metsas ja mõned inimese juures.	-Oskab nimetada tuttavaid loomi, kirjeldada nende välimust ja öelda, kus nad elavad.	-Nimetab tuntumaid erineva elupaiga ja viisiga loomi ning kirjeldab nende välimust. -Teab loomade käitumise erinevusi eri aastaegadel (rändlinnud, talveuni, pesaehitus ja poegade toitmine)
PUTUKAD:ERINEVAD ELUPAIGAD JA ELUVIISID, VÄLIMUS, KASV JA ARENG	-Oskab nimetada tuttavaid putukaid (lepatriinu, sipelgas, mesilane)	-Teab putukate elupaiku: mesilane ja mesilastaru, sipelgas ja sipelgapesa.	-Oskab kirjeldada tuttavate putukate välimust ja nende elupaiku.
TAIMED: ERINEVAD KASVUKOHAD JA VAJADUSED, VÄLIMUS, KASV JA ARENG	-Eristab tuntumaid puu- ja aedvilju välimuse ning nimetuse järgi. -Oskab osutamise korral nimetada tuttavaid lilli.	-Oskab nimetada ning kirjeldada tuttavaid puid, lilli, puu- ja köögivilju.	-Oskab nimetada ning kirjeldada aias ja metsas kasvavaid taimi (nt.marjad:mustikas, maasikas, pohl, sõstar, tikker; Puud: õunapuu, pirnipuu, kirsipuu, toomingas, pihlakas jm.)
ÖÖ JA PÄEV	-Oskab küsimise korral iseloomustada ööd (on pime) ja päeva (on valge)	-Eristab ning nimetab ööd ja päeva (päeva ja öö vaheldumise iseloomustamine ning seostamine taimede ja loomade tegevusega)	-Kirjeldab oma sõnadega loodust ja inimesi erinevates tsüklites: ööpäev, nädal ja aastaring.
AASTAAJAD	-Oskab nimetada talve ja suve	-oskab nimetada kõiki aastaegu ja neid	-Seostab muutusi looduses aastaegade

	iseloomulikke nähtusi	iseloomustada.	vaheldumisega ja oskab neid kirjeldada. -Oskab nimetada inimeste iseloomulikke tegevusi olenevalt aastaajast. -Oskab nimetada loomade iseloomulikke tegevusi olenevalt aastaajast.
ILMASTIK	-Oskab nimetada erinevaid ilmastikunähtusi (lumi, vihm, päike)	-Nimetab ilmastikunähtusi ja kirjeldab neid. -Teab õhu vajalikust ja kasutamist.	-Selgitab ilmastikunähtuste seost aastaegadega.
INIMESE MÕJU LOODUSELE, LOODUSHOID	-Mõistab, et lilli nopitakse vaasi panekuks. -Teab, et prügi visatakse selleks ettenähtud kohta.	-Mõistab, et joogivett on vaja kokku hoida. -Mõistab, et elektrit tuleb kokku hoida. -Teab, et inimene saab talvel loomi aidata. -Mõistab, et on vaja istutada puid ja taimi. -Oskab hoida enda ümber puhtust looduses, kodu ümbruses jne.	-Suhtub ümbritsevasse hoolivalt ning käitub seda säästvalt. -Kirjeldab missugused on inimtegevuse positiivsed ja negatiivsed mõjud tema koduümbruse loodusele. -Teab, kuidas loomi talvel aidata ja oskab seda teha. -Teab, kuidas viga saanud või inimese hüljatud looma aidata. -Teab prügi sortimise vajalikkust ning oskab sortida lihtsamat prügi. -Soovib osaleda looduse korrastamises.

VALGUSE, TEMPERATUURI; VEE, ÕHU JA TOITAINETE TÄHTSUS TAIMEDELE JA LOOMADELE	-Teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett ja toitu.	-Teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett, valgust ja õhku. -Oskab kirjeldada erineva temperatuuri mõju taimedele, loomadele ja inimesele.	-Selgitab valguse, temperatuuri, vee, toitainete ning õhu tähtsust taimedele, loomadele ja inimestele.
VALGUSFOOR JA TÄNAVA ÜLETAMINE	-Teab valgusfoori tulede tähendust -Teab mõisteid <i>sõidutee</i> ja <i>kõnnitee</i>	-Teab valgusfoori tulede süttimise järjekorda ning nende tähendust. -Teab, kuidas sõiduteed ületada. -Oskab ületada tänavat jalgrattaga (jalgratas käe kõrval).	-Oskab kirjeldada oma teekonda kodust lasteaeda. -Teab kuidas ületada ristmikku. -Teab liiklemise erinevusi linnas ja maal. -Oskab kasutada hädaabi numbrit 112.
LIIKLUSMÄRGID	-Teab liiklusmärkide tähtsust.	-Teab liiklusmärkide tähendusi.	-Teab kuidas käituda ühissõidukist väljudes. -Teab rulluiskude ja rulaga sõitmise nõudeid (kaitsmed)
SÕIDUKID	-Teab liiklusvahendeid ja eriotstarbelisi sõidukeid. -Teab jalgrattaga sõitmise nõudeid (kiiver)	-Teab liiklusvahendite erinevusi ning eriotstarbeliste sõidukite ülesandeid ja tähtsust. -Oskab ühissõidukis käituda (sõidupilet).	-Teab liiklusvahendite erinevusi ning eriotstarbeliste sõidukite ülesandeid ja tähtsust. -Oskab ühissõidukis käituda (sõidupilet).
HELKUR TURVATOOL JA	-Teab helkuri kasutamise vajalikkust.	-Teab turvavöö ja turvatooli vajalikkust sõidukis.	-Teab kuhu kinnitada helkurribad.

TURVAVÖÖ		<p>-Oskab kirjeldada liiklemise ohtusid erinevates ilmastikuoludes.</p> <p>-Oskab selgitada, kus ja kuidas helkurit kanda.</p>	
-----------------	--	--	--

4.2. VALDKOND: KEEL JA KÕNE

EESMÄRGID:

1. Laps tuleb toime igapäevases suhtluses;
2. Laps kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
3. Laps tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

VALDKONNA KEEL JA KÕNE SISU ON:

1. Keelekasutus- hääldamine, sõnavara ja grammatika;
2. Suhtlemine- jutustamine ja kuulamine
3. Lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

Teema	3- aastane	5-aastane	7- aastane
SUHTLEMINE	-Osaleb dialoogis: esitab küsimusi, väljendab oma soove ja vajadusi, vastab vajadusel rohkem kui ühe lausega.	-Algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool tegevussituatsiooni, nt vahetab vesteldes muljeid oma tegevuste põhjal, esitab tunnetusliku sisuga	-Kasutab dialoogis erinevaid suhtlusstrateegiaid sõltuvalt suhtluseesmärkidest. -Valib intonatsiooni ja sõnu olenevalt

	<ul style="list-style-type: none"> -Kasutab erinevat intonatsiooni ja hääletugevust suhtluseesmärgist (teatamine, küsimine, palve jne.) -Kommenteerib enda ja/või kaaslaste tegevust 1-2 lausega. -Mõistab teksti, mis on seotud tema kogemuse või tegevusega. -Loeb peast või kordab järele 1-2 realist luuletust. 	<p>küsimusi (<i>nt miks ta nii tegi?</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kasutab rollimängudes erinevat intonatsiooni ja hääletugevust. -Kasutab õigesti mõningaid viisakusväljendeid. -Kirjeldab täiskasvanu abiga olupilti ja annab edasi pildiseerial kujutatud sündmust. -Annab kuuldu teksti sisu edasi täiskasvanute suunavate küsimuste abil, väljendades end peamiselt üksikute, sidumata lausetega. -Jutustab nähtust, tehtust ja möödunud sündmusest 3-5 lausega. -Loeb peast kuni 4 realisi liisusalme ja luuletusi. -Mõistab teksti, mis pole otseselt seotud tema kogemusega. 	<p>kaassuhtlejast või suhtlusolukorrast.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Mõistab kaudseid ütlusi. -Jutustab olu- ja tegevuspiltide järgi, kirjeldab tuttavaid esemeid ja nähtusi, andes edasi põhisisu ning olulised detaile. -Räägib sellest, mida hakkab tegema. -Laiendab jutustades täiskasvanu suunamisel teksti -Jutustamise ajal parandab ja täpsustab oma teksti.
GRAMMATIKA	<ul style="list-style-type: none"> -Mõistab ning kasutab tuttavas tegevuses ja situatsioonis 3-5 sõnalisi lihtlauseid. -Kasutab kõnes õigesti enamikku käändevorme. -Kasutab kõnes õigesti tegusõna 	<ul style="list-style-type: none"> -Kasutab kõnes lihtsamaid põimlauseid. -Kasutab kõnes <i>nud-</i> ja <i>tud-</i> kesksõnu. -Kasutab kõnes omadussõna võrdlusastmeid (<i>suur- suurem</i>) -Kasutab tingivat kõneviisi. 	<ul style="list-style-type: none"> -Kasutab kõnes kõiki käändevorme ainsuses ja mitmuses. -Kasutab kõneskäändevorme harva esinevates funktsioonides. -Kasutab kõnes õigesti osastava ja sisseütleva käände erinevaid

	<p>käskivat kõneviisi.</p> <p>-Kasutab kõnes õigesti tegusõna kindla kõneviisi olevikuvorme (nt.<i>sõidab</i>).</p> <p>-Kasutab kõnes õigesti <i>ma-</i> ja <i>da-</i>tegevusnime.</p>	<p>-Ühildab sõnu arvus ja käändes (<i>karud söövad</i>)</p> <p>-Kasutab kõnes õigesti enamikku nimisõna käändevorme mitmuses.</p>	<p>lõpuvariante (nt. <i>palju linde</i>).</p> <p>-Kasutab kõnes enamasti laadivahelduslikke sõnu (nt.<i>signa –sead</i>)</p> <p>-Kasutab õigesti põimlauseid, mis väljendavad põhjust (<i>....., sest.....</i>), tingimust (<i>kui....., siis</i>), eesmärki (<i>.....,et...</i>).</p>
SÕNAVARA	<p>-Kasutab nimisõnu, mis väljendavad tajutavaid objekte ja nähtusi.</p> <p>-Kasutab tegusõnu, mis väljendavad tegevusi, millega ta ise on kokku puutunud.</p> <p>-Kasutab kõnes värvust, suurust jt hästi tajutavaid tunnuseid tähistavaid omadussõnu.</p> <p>-Kasutab kõnes mõningaid üldnimetusi (<i>nt lapsed, riided</i>)</p>	<p>-Kasutab kõnes mõningaid vastandsõnu.</p> <p>-Kasutab kõnes mõningaid iseloomuomadusi ja hinnangut väljendavaid omadussõnu (<i>nt arg, kaval</i>).</p> <p>-Kasutab kõnes aega väljendavaid nimisõnu (<i>hommik, õhtu</i>).</p> <p>-Moodustab vajaduse korral sõnu uudsete või võõraste objektide, nähtuste või tegevuste tähistamiseks (nt tikkudest maja-tikumaja).</p>	<p>-Selgitab kuulnud kujundlike väljendite (<i>nt tuul ulub</i>) tähendust oma sõnadega ja toob oma kogemusest näiteid.</p> <p>-Kasutab kõnes mõningaid abstraktse tähendusega sõnu (<i>nt tundeid</i>).</p> <p>-Kasutab kõnes inimesi ja inimese tegevust iseloomustavaid sõnu.</p> <p>-Liidab ja tuletab analoogia alusel tuttavas kontekstis keelenormi jälgides sõnu.</p> <p>-Kasutab õigesti aja- ja ruumisuhteid väljendavaid sõnu (<i>nt varem-hiljem</i>).</p> <p>-Mõistab abstraktseid üldnimetusi õpitud valdkondades (nt. <i>sõidukid, elusolendid jne</i>).</p>

HÄÄLDAMINE	<p>-Kasutab oma kõnes tuttavaid 1-2 silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris.</p> <p>-Hääldab õigesti enamikku häälikuid (erandid võivad olla r, s,k,õ, ü)</p>	<p>-Hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid.</p> <p>-Hääldab õigesti 3-4 silbilisi tuttava tähendusega sõnu.</p> <p>-Hääldab õigesti kõiki häälikuühendeid 1-2 silbilistes tuttava tähendusega sõnades.</p> <p>-Hääldab õigesti sageli kasutatavaid võõrsõnu (<i>nt banana, divan jne.</i>)</p>	<p>-Kordab õigesti järeltähtedelt võõraid sõnu.</p> <p>-Hääldab õigesti võõrhäälikuid (f,š) tuttavates sõnades (<i>nt. fanta</i>).</p>
KIRJALIK KÕNE	<p>-Vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid: keerab lehte, osutab pildile ning kommenteerib pilte.</p> <p>-Kuulab sisult ja keelelt jõukohaseid ettelõetud tekste</p> <p>-Eristab kuulmise järgi tuttavaid häälikuliselt sarnaseid sõnu üksteisest (<i>tass-kass, pall-sall</i>) osutades pildile või objektile.</p>	<p>-Tunneb kuulates iseseisvalt ära hääliku häälikute reas ja sõnades (v.a häälikuühendites).</p> <p>-Kuulab ettelugemist olles seejuures aktiivne (osutab piltidele, küsib, parandab ettelugejat tuttava teksti puhul).</p> <p>-Kirjutab õigesti üksikuid sõnu trükitähtedega (<i>nt.oma nime</i>).</p>	<p>-Nimetab ja kirjutab enamikke tähti.</p> <p>-Veerib 1-2 silbilisi sõnu kokku.</p> <p>-Häälib õigesti 1-2 silbilisi ka sulghäälikuid sisaldavaid sõnu.</p> <p>-Eristab häälikuühenditeta sõnas kuulmise järgi teistest pikema hääliku.</p> <p>-Jagab kuuldud lause sõnadeks, kasutades sõnade arvu märkimiseks abivahendeid.</p> <p>-Tunneb ära luuletuse ja muinasjutu kui kirjanduszanri.</p>

4.3. VALDKOND LASTEKIRJANDUS

EESMÄRGID:

1. Laste tundeelu rikastamine ilukirjanduse kaudu.
2. Läbi esteetilise elamuse kogeb laps ilu-, õnne- kui ka inetuse-, kurbuse-, ja kurjusetunnet.
3. Laste teadmised ümbritsevast elust muutuvad mitmekülgsemaks
4. Lapse sõnavara täieneb

LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

3- aastane	5-aastane	7- aastane
-Oskab iseseisvalt raamatus lehte keerata.	-Eristab lihtsamaid emotsioone rõõm ja kurbus jne.	-Nimetab erinevaid emotsioone ja oskab neid kirjeldada.
-Tunneb ära tekstis peategelase	-Oskab välja tuua erinevate tegelaste omadused (hea, halb, aus, tige, ahne jne).	-Vaatab raamatu illustratsioone ja oskab neid siduda tekstiga.
-Tunneb huvi illustratsioonide vastu raamatus.	- Oskab koostada pildikeste järgi lühikest jutukest.	- Tunneb huvi lugemise vastu.
-Oskab etteloetud teksti hiljem lahti	- Näitleb järgi lühikesi situatsioone	- Mõistab loetud teksti ja oskab seda

<p>seletada.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eristab tekstist head ja halba tegelast/tegevust. 	<p>tekstist.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mõistab loetu sisu ja oskab küsimustele vastata. - Annab hinnangu tegelaste käitumisele. -Eristab muinasjuttu ja luuletust. 	<p>ümberjutustada.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mõistab piltide seeriade ja koomiksi sisu -Mõistab intonatsiooni jälgides erinevaid meeleolusid (rõõmus, imestav, kurb jne.) -Oskab koostada loogilis jutukesi etteantud teema järgi. -On luuletuse lugemisel ilmekas. - Saab aru kirjanduspalades kasutatavast mõistukõnest. -Eristab luuletut, juttu , muinasjuttu ,vanasõna ja kõnekäändu.
--	--	---

4.4.VALDKOND : EESTI KEEL KUI TEINE KEEL

EESMÄRGID:

1. Laps tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
2. Laps soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui täiskasvanutega;
3. Laps tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
4. Laps kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtluses.

VALDKONNA EESTI KEEL KUI TEINE KEEL SISU ON:

1. Kuulamine
2. Kõnelemine
3. Eesti kultuuri tutvustamine

Laste arengut jälgides ja eeldatavaid tulemusi saavutades lähtub õpetaja eesti õppekeelega rühma õppekava erinevate vanuseastmete valdkondade eeldatavatest tulemustest.

PÕHIMÕTTED:

- Keeleõpetus mänguline, vaheldusrikas ja köitev.
- Keeleõppe korraldamisel tuleks arvestada seda, milliseid eesti keele õppimise ja kasutamise võimalusi pakub igapäevane ümbrus, kus ja kellega lapsed eesti keeles suhelda saavad.
- Soovitav on kasutada paindlikke, olukorrale vastavaid lahendusi, näiteks keeleõpe mitmesuguste tegevuste kaudu (laulmine, liikumine, käeline tegevus, igapäevatoimingud) või eestikeelsed perioodid (tund, päev).

LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

Mitte-eesti kodukeelega lapsed eesti õppekeelega rühmas

TEEMA	Esimene poolaasta	Teine poolaasta	Järgnev periood (kuni kooliminekuni)
KUULAMINE	-Tunneb huvi eesti keele vastu. -Kuulab ja tajub eesti keele kõla -Reageerib tegevustes	-Reageerib adekvaatselt eesti keeles antud korraldustele. -Kuulab eestikeelset ettelugemist või jutustamist ja tunneb kuuldu	-Mõistab etteloetud või jutustatud eakohase eestikeelse teksti põhisisu. -Tunneb ära uued õpitud sõnad,

	<p>kasutatavale lihtsamatele korraldustele.</p> <p>-Tunneb ära lihtsamad õpitud sõnad ja väljendid tuttavas kontekstis ja mõistab neid.</p>	<p>pildil ära.</p> <p>-Kuulab ning suudab jälgida ja meeles pidada täiskasvanu eestikeelset seletust.</p> <p>-Mõistab esitatud küsimusi</p> <p>-Tunneb ära õpitud sõnad ning mõistab neid.</p> <p>-Kuulab ja mõistab kõnet, mis on vahetult seotud suhlussituatsiooniga.</p>	<p>mõisted ja väljendid ning mõistab neid.</p> <p>- Saab aru baassõnavara ulatuses.</p>
KÕNELEMINE	<p>-Tunneb lihtsamaid viisakusväljendeid.</p> <p>-Näitab üles huvi esemete ja tegevuste eestikeelsete nimetuste vastu.</p> <p>-Kordab järele õpitud sõnu ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks.</p> <p>-Näitab üles huvi suhtlemise vastu ning vajaduse korral loob kontakti täiskasvanute ja teiste lastega.</p>	<p>-Kasutab elementaarseid viisakusväljendeid erinevates suhlussituatsioonides.</p> <p>-Oskab koostada lihtsamaid fraase ja lauseid.</p> <p>-Kõneleb õpitud sõnavara piires ning suudab algatada ja lõpetada vestlust.</p> <p>-Kasutab lihtsamaid fraase ja lihtlauseid.</p> <p>-Oskab vastata küsimustele õpitud sõnavara piires.</p>	<p>-Räägib õpitud sõnavara piires endast ja oma perest ning vestleb endale olulistel teemadel.</p> <p>-Teab peast mõnda eestikeelset luuletust ja laulu.</p> <p>-Vastab küsimustele ja oskab esitada ise lihtsamaid küsimusi.</p> <p>-Osaleb õppes aktiivselt.</p> <p>-Valdab aktiivselt baassõnavara rutiintegevuste ja läbivõetud teemade ulatuses.</p> <p>-Suhtleb iga päev eakaaslaste ja täiskasvanutega eesti keeles ning</p>

			osaleb aktiivselt mitmesugustes tegevustes ja mängudes.
HÄÄLDAMINE	Hääldeb järel kuulud sõnu.	Hääldeb õpitud sõnu õigesti.	Hääldeb uusi õpitud sõnu õigesti.
EESTI KULTUURI TUTVUSTAMINE	-Tunneb huvi Eesti rahvussymbolite vastu. -Teab ja oskab nimetada, mis riigis ta elab. -Tunneb huvi Eestis tähistavate rahvakalendri tähtpäevade vastu.	-Oskab Eesti rahvussümboleid nimetada ning kirjeldada Eesti lippu, rahvuslille ja rahvuslindu. -Oskab nimetada mõnd Eestis tähistatavat riikliku ja rahvuslikku tähtpäeva.	Vaata valdkondade “Keel ja kõne” ning “Mina ja keskkond” eeldatavaid tulemusi.

4.5. VALDKOND: MATEMAATIKA

EESMÄRGID:

1. Laps rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
2. Järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuse põhjal;
3. Laps tunneb lihtsamaid ajamõisteid ning kirjeldab ja järjestab oma päevategevusi;
4. Laps mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtmisühikuid ;
5. Laps suudab kirjeldada ümbritsevat ruumi kujundmõistete abil;
6. Laps näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

MATEMAATIKA SISU:

1. Hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
2. Suurused ja mõõtmine
3. Geomeetrilised kujundid

LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

TEEMA	3-aastane	5-aastane	7-aastane
HULGAD LOENDAMINE ARVUD ARVUTAMINE	-Rühmitab esemeid ühe sarnase tunnuse (värvus, kuju, suuruse vms.) järgi hulgaks. -Leiab erinevate esemete hulgast palju ja üks. -Loendab esemeid kolme piires ning vastab küsimusele <i>mitu on?</i>	-Rühmitab esemeid, olendeid kahe erineva tunnuse alusel (nt poisid ja tüdrukud). -Võrdleb esemete hulki paaridesse seades ning otsustab, mida on <i>rohkem kui, vähem kui</i> . -Tutvub arvudega 10-ni	-Mõtestab arvude rida 12-ni -Liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb ja kasutab vastavaid sümboleid +,-,= -Oskab koostada matemaatilisi jutukesi kahe etteantud hulga järgi.
SUURUSED JA MÕÕTMINE	-Näeb ja leiab esemete erinevusi (suur- väike)	-Võrdleb (järjestab)kahte eset suuruse, pikkuse, laiuse, kõrguse järgi ning kasutab mõisteid. -Järjestab kolm eset suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi.	-Teab igapäevaelus kasutatavaid pikkusmõõte (cm,m, km), massimõõtu kg ning mahumõõtu l, rahaühikuid euro ja sent ning kasutab neid mängutegevustes.

			-Mõõdab pikkust, raskust ja vedelikku kokkulepitud mõõtevahenditega.
GEOMEETRILISED KUJUNDID	-Leiab samasuguse kujundi peale-, kõrvuti,- või sisseasetamise teel. -Kompimise-veeretamisega eristab ümmargusi ja kandilisi esemeid, sh ringi ja ruutu.	-Näeb ja oskab kirjeldada ruudu ning ristküliku sarnasusi ja erinevusi ning leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast.	Eristab ruumilisi kujundeid (kuup, kera, risttahukas, püramiid) tasapinnalistest kujunditest (ruut, ring, ristkülik ja kolmnurk).
ORIENTEERUMINE AJAS	-Vestleb ööle ja päevale iseloomulikust ning matkib tegevusi mängus.	-Teab ööpäeva osi <i>hommik-päev-õhtu-öö</i> - Kirjeldab tegevusi ja sündmusi <i>eile-täna ja homme</i> .	-Teab kuude nimetusi ning enda sünnikuud ja –päeva -Määrab kellaega täistundides ning koostab päevakava. -Kasutab kõnes õigesti sõnu <i>enne, praegu, hiljem- varem, noorem-vanem</i> .
ORIENTEERUMINE RUUMIS	-Orienteerub oma kehal ja näitab, mis asub <i>ülal-all, kõrval, ees ja taga</i> .	-Määrab enda asukohta teiste laste ja asjade suhtes. -Määrab vasakut ja paremat poolt.	-Orienteerub tasapinnal ja ruumis.

4.6.VALDKOND: TERVISEKASVATUS

EESMÄRGID:

- 1.Toetada lapse tervelt kasvamist ja arenemist.
- 2.Lapsele on loodud eeldused tervislike eluviiside kujunemiseks.

LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

TEEMA	3-aastane	5-aastane	7-aastane
TERVISE VÄÄRTUSTAMINE		-Nimetab tervist hoidvaid tegevusi (nt. tervislik toitumine, piisav kehaline aktiivsus, piisav uni ja puhkus, mäng, hea tuju, meeldivad suhted.)	-Kirjeldab, mida tähendab tema jaoks terve olemine. -Kirjeldab, kuidas hoida enda ja teiste tervist. -Teab, mis on haigus. -Teab, milline tegevus või käitumine kahjustab tervist (nt. suitsetamine, sh passiivne, alkoholi tarvitamine, vägivald)
HAMMASTE TERVIS	-Teab hammaste hooldamise vahendeid. -Harjab hambaid täiskasvanute abiga	-Peseb hambaid täiskasvanu juhendamisel. Nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi (hammaste pesemine ja tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine.)	-Selgitab, miks tekivad hambaugud. -Jälgib hammaste hooldamise ja hoidmise põhimõtteid igapäevaelus.

TERVISLIK TOITUMINE	Nimetab toiduaineid .	Nimetab toiduaineid, mida tuleks süüa iga päev.	Oskab nimetada, milliseid toiduaineid on vaja iga päev süüa rohkem ja milliseid vähem, et olla terve.
INIMKEHA TUNDMINE	-Osutab küsimise korral peale, kätele, jalgadele, silmadele, suule, ninale ja kõrvadele.	-Oskab nimetada kehaosi ja teab nende vajalikkust.	-Selgitab, mis on südame ja kopsude kõige olulisem ülesanne, ning teab, millised tegevused aitavad neid hoida tervena. -Teab poisi ja tüdruku erinevusi.
OHUTUS JA TURVALISUS	Nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nuga, käärid).	-Nimetab kohti, esemeid ja aineid, mis võivad olla ohtlikud (nt. trepid, rõdu, aknad, kuum toit/ vedelik, lahtine tuli, ravimid, terariistad, kemikaalid, elekter, veekogud, ehitised). -Nimetab tegevusi, mis võivad olla ohtlikud (talvel jääle minek, mängimine ohtlikes kohtades nt. tänaval, liivakarjääris, ehitisel; ujumine täiskasvanu järelvalveta, rattasõit kiivrita.) -Selgitab, et õnnetuse korral tuleb pöörduda täiskasvanu poole. -Selgitab, miks ei tohi võõrastega kaasa minna.	-Teab ja tunneb ümbritsevaid ohte (olukordadest, inimestest, keskkonnast, loomadest ja käitumisest põhjustatud ohud). -Teab, millised on turvalise käitumise reeglid erinevates situatsioonides ja keskkondades. -Nimetab hädaabi numbri 112 ja oskab seda kasutada. -Teab ja kirjeldab, kuidas tegutseda ohuolukordades (vette kukkumine, läbi jää vajumine, tulekahju, põletus, teadvuseta või raskelt vigastada saanud kaaslane) -Selgitab kuidas käituda eksinuna linnas/ maal või metsas.

4.7. VALDKOND KUNST

EESMÄRGID:

1. Laps tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
2. Kujutab isikupäraselt ümbritsevaid objekte ja sündmusi ning oma kujutlusmaailma;
3. Vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ning tarbeesemeid;
4. Kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja võtteid;

VALDKOND KUNST SISU:

1. Voolimine
2. Maalimine
3. Meisterdamine
4. Joonistamine
5. Kunsti vaatlemine

LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

TEEMA	3-aastane	5-aastane	7-aastane
VOOLIMINE	<p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> -voolida aluse kohal -tükeldada -ringikujuliselt peopesal veeretada -rullida peopesa vahel -voolida lihtsama vormiga esemeid -vajutada sõrmede abil süvendit -ühendada omavahel üksikuid savitükke 	<p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> -voolida munakujulist vormi (mitmesuguseid puu- ja juurviljad) -voolida suurema õõnsusega nõusid jt esemeid -voolimisel kujundit aeglaselt pöörates ning selle külgi mõlema käe paarissõrmega vormides lisada detaile -voolida linde ja loomi üksikosadest ja tervest savitükist (kujutada täpsemalt nende vormi ja iseloomulikemaid tunnuseid) -teab, kuidas voolida inimest (kehaosad õiges proportsioonis; liidab õigesti ja kindlalt kehaosi), (venitab, 	<p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> -voolida natuuri järgi -kaunistada üksikute detailidega mitmesuguse kujuga vorme -voolida keeruka kujuga nõusid ja komplekte -voolida inimest (kehaosade paigutus; proportsioonide kujutamine; riietuse kujutamine). -paigutada plaadile reljeefseid ja ruumilisi mustreid -teab, kuidas tervest savitükist voolitakse linde ja loomi (kujutada erinevaid kehaasendeid) -teab, kuidas asetada kahest,

		pigistab, muljub savi)	kolmest või enamast koosnevaid esemeid ühele savist alusele. -oskab niisutada ja viimistleda voolingute pindu ja ühenduskohti
MAALIMINE	<p>-Tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe ja katab pindu.</p> <p>-Trükib näpuvärvidega sõrmedega ja kogu käega.</p> <p>-Vajutab jäljendeid , kattes templi iseseisvalt värviga.</p>	<p>-Võtab pintslile vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu.</p> <p>-Teeb objektidele väiksemaid detaile pintslivajutuste ja tõmmetega.</p> <p>-Ei kata maalides juba küllaldaselt kaetud pinda korduvalt.</p>	<p>Oskab:</p> <p>-kujutada loodust ja seal olevaid objekte</p> <p>-maalida inimest eest-, tagant- ja külgsuunas ning erinevates tegevustes</p> <p>-maalida linde ja loomi õigetes proportsioonides</p> <p>-katta aluspinda ühtlaselt, võtta õigeaegselt värvi juurde, aga mitte liiga paksult</p> <p>-värvide segamine omavahel erineva jämedusega pintslite kasutamine</p>

<p>MEISTERDAMINE</p>	<p>-Kortsutab iseseisvalt pehmet paberit ning rebib paberist tükke.</p> <p>-Katab aluspinna liimiga, puistab sellele erinevaid objekte ja liimib kujundeid.</p>	<p>-Rebib ja lõikab paberist ribasid ja kujundeid ning kleebib need need sõltuvalt töö olemusest.</p> <p>-Lükib paelale, traadile vms auguga esemeid.</p> <p>-Valib meelepärased meisterdamisvahendid ning neid omavahel ühendades või materjale kombineerides loob oma töö.</p>	<p>-Kujundab või täiendab oma tööd, kleepides sellele erinevatest materjalidest tükke, objekte jne.</p> <p>-Valib eri materjalide liitmiseks ühendusviiside seast oma mõtte teostamiseks sobivamad või leiab oma võtted.</p> <p>-Valmistab lihtsa mänguasja täiskasvanu tegevust matkides.</p>
<p>JOONISTAMINE</p>	<p>-Tekitab iseseisvalt jämedate joonistusmaterjalidega erinevaid jälgi püsides paberi piires.</p>	<p>-Jooni ja kujundeid ühendades joonistab sümbolitega, mis täienevad ja muutuvad keerukamaks.</p> <p>-Joonistab ning värvib pindu värvi-ja viltpliiatsitega, kriitide, söega, mutes joonte tihedust.</p> <p>-Kasutab joonistusvahendeid liigse surveta.</p>	<p>-Kasutab soovi korral koos erinevaid joonistusvahendeid nende olemusest lähtuvalt.</p> <p>-Värvib oma joonistatud või värviraamatu kujundeid, varieerides käe liikumise suunda.</p> <p>-Sobitab pindu kattes heledaid ja tumedaid, peeni ja jämedaid jooni.</p>
<p>KUNSTI VAATLEMINE</p>	<p>-Vaatleb pilte, näidistöid ja raamatuillustratsioone ning vastab küsimustele.</p> <p>-Näitab teistele oma tööd kui kunstiteost ja räägib sellest.</p>	<p>-Vaatleb oma algatusel raamatuillustratsioone ja kunstitöid ning esitab nende kohta küsimusi ja avaldab arvamust.</p> <p>-Jutustab küsimuste toel, mida ta on</p>	<p>-Märkab teoseid või ümbruses leiduvaid objekte vaadeldes ning kirjeldades detaile ja värve ning tajub meeleolu.</p> <p>-Fantaseerib ja jutustab teose</p>

		<p>oma töödes kujutanud ning nimetab, mis materjale ta on oma töös kasutanud.</p> <p>-Suhtub heasoovlikult kaaslaste töösse.</p>	<p>juurde ka loo, mis juhtub enne ja mis pärast.</p> <p>-Kasutab raamatu illustratsioone, fotosid ja kunstiteoseid (sh skulptuure) oma töö lähtealusena, luues oma vaba ja isikupärase variandi.</p>
--	--	--	--

1.8. VALDKOND :MUUSIKA

EESMÄRGID:

1. Laps tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
2. Laps suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
3. Suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
4. Laps suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

VALDKONNA MUUSIKA SISU:

1. Laulmine
2. Muusikalis-rütmiline liikumine
3. Muusika kuulamine
4. Pillimäng

LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

TEEMA	2-3a	3-4a	4-5a	5-6a	6-7a
LAULMINE	-Kuulab ja jälgib õpetaja laulu.	-Huvitub laululistest tegevustest. -Püüab õpetajaga kaasa laulda. -Osaleb laulude esitamises (plaksutab ja laulab kaasa).	-Laulab rühmaga samas tempos. -Laulab peast lihtsamaid õpitud rahva- ja lastelaule.	-Laulab loomuliku häälega. -Esitab laule rühmaga samas tempos. -Laulab peast teistega koos mõningaid rahva- ja lastelaule. -Oskab laulda ka üksinda mõnda rahva- ja lastelaulu (julgemad lapsed).	-Laulab ilmekalt, lähtudes laulu ja teksti karakterist. -Laulab peast õpitud rahva- ja lastelaule ning esitab neid koos teistega kui ka üksi.
MUUSIKALIS-RÜTMILINE LIIKUMINE	-Sooritab koos õpetajaga lihtsamaid liikumisi vastavalt laulutekstile (nt paigaltammumine, keerutamine üksikult ja koos sõbraga, koos jalgadega hüplemine, lehvitamine, käte	-Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika meeleolule, arvestades pulssi ja meetrumit (nt kõnd ja jooks, päkkadel kõnd, keerutamine	-Väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu. -Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt põlvetõstekõnd, hüpakamm,	-Muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumise põhjal (tempo, dünaamika), arvestades pulssi ja meetrumit (nt liigub	-Liigub ja tantsib sünkroonis teistega, kasutades hüpakammu, külggaloppi. -Sooritab tantsuliigutusi väljendusrikkalt ja õige kehahoiakuga.

	peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine, kiigutamine, jalaga koputamine, imiteerib järgi erinevate loomade iseloomulikke liikumist).	koos paarilisega).	liikumine hanereas ja ringis). -Osaleb laulumängudes.	hanereas ja ringis nii üksi kui ka paaris). -Esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente.	-Kõnnib, jookseb ja reageerib muusika tempo muutustele rütmiliselt täpselt (nt muudab liikumissuunda muusika dünaamika ja tempo järgi).
MUUSIKA KUULAMINE	-Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.	-Reageerib emotsionaalselt muusika iseloomule (nt plaksutab, kõigutab keha jne). -Tunneb ära juba õpitud või kuulnud laulu või muusika ja teeb liigutused kaasa vastavalt laulule.	-Kuulab laulu ja muusikapala. -Väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid liigutuste ja liikumisega. -Tunneb kuulmise järgi ära õpituid laule.	-Kuulab laulu ja muusikapala huviga. -Oskab väljendada kuulatud muusikapala meeleolusid erinevate muusikaliste tegevustega (liikumine, laulmine, pillimäng). -Tunneb ära õpitud laulu (kuuldes nii meloodiat kui ka sõnu) hakkab kaasa laulma.	-Tunneb ära lihtsamaid žanre (marss, laul, tants). -Väljendab loovalt muusika kuulamisest saadud elamusi. -Kuulatud muusikat iseloomustades kasutab eakohast sõnavara.
PILLIMÄNG	-Mängib õpetaja ettenäitamisel kaasa kuulatud muusikale kehapillil (plaksutab,	-Mängib rütmipilli kaasa muusikat kuulates, liikudes. -Lööb kaasa rütmi	-Mängib rütmipille (nt trummi, kuljuseid, trianglit, tamburiini) muusika	-Mängib ja tunneb kuulates tämbri järgi ära õpitud rütmipille. -Mängib rütmisaateid	-Mängib erinevatel rütmipillidel. -Mängib pilliansambelis.

	<p>patsutab kaasa rütmi).</p> <p>- Mängib kaasa rütmipilli (rütminunad, tunnevad mängides ära madala muusika ja kõrgema muusika).</p>	<p>kehapillil, kõlapulkadel, rütminunadel, randmekuljustel.</p>	<p>kuulamise, liikumise ja laulmise saateks.</p> <p>-Eristab kuulates neid tämbri järgi.</p>	<p>lauludele.</p> <p>-Ansambelmängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos.</p> <p>-Mängib tamburiini, võrutrummi ja kastanjette.</p>	<p>-Oskab mängida eakohastel rütmipillidel ja meloodiapillidel kaasmänge lauludele ja instrumentaalpaladele.</p>
--	---	---	--	---	--

EELDATAVAD VÕIMED JA OSKUSED KOOLIMINEKUL:

- Positiivne häälestus muusikaõpetuseks.
- Võime keskenduda lühiajaliselt muusika vaikseks kuulamiseks.
- Erinevate meeleolude tajumine muusikas ja oma elamuste väljendamine mitmesugusel viisil.
- Oma hääle kõlaliste võimaluste tunnetamine ja väljendusriikas kasutamine.
- Õigele laulmisele esitatavate nõuete teadvustamine ja järgimine.
- Lihtsate lastelaulude laulmine üheskoos võimalikult intervallipuhtalt ja ilmekalt.
- Rütmiline kindlus laulmisel, liikumisel ja mängimisel.
- Laste rütmipillide mängimise oskus.
- Lihtsate tantsusammude tundmine ja tantsimine paarilisega.
- Valmisolek leiutamiseks ja loomiseks muusikaliste väljendusvahenditega.
- Muusikaliste väljendite tundmine ja kasutamine.

4.9. VALDKOND: LIIKUMINE

EESMÄRGID:

1. Laps tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
2. Laps suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
3. Laps tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
4. Laps mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
5. Laps järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

VALDKONNA LIIKUMINE SISU:

1. Liikumisalased üldteadmised;
2. Põhiliikumised
3. Liikumismängud
4. Erinevad spordialad
5. Tants ja rütmika

LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

TEEMA	2-3a	3-4a	4-5a	5-6a	6-7a
LIKUMISALASED ÜLDTEADMISED	-Sooritab harjutusi aktiivsel ja entusiastlikult. -Liigub õpetaja juhendamisel ohutult.	-Valib õpetaja korraldusel teiste riiete hulgast välja võimlemisriided. -Arvestab rühmakaaslasti aktiivsuses tegevuses.	-Sooritab harjutusi õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi. -Jälgib meeldetuletamise korral hügieeninõudeid, peseb ennast pärast aktiivset kehalist tegevust. -Mõistab liikumisvajalikkust ja kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele	-Osaleb lasteaia spordipäeval. -Nimetab kodukohas harrastatavaid spordialasid ja peetavaid spordivõistlusi. Teab spordivahendite nimetusi ning kasutab erinevaid spordivahendeid ohutult, sobival viisil ja kohas. Õpitud tegevustes kasutab ohutuid liikumisviise.	Teab ja kasutab mõisteid õpitud terminoloogia piires. Keskendub sihipärasele kehalisele tegevusele. Talub kaotust võistlusmängudes. Mõistab hügieeninõuete olulisust. Liikudes ja mängides peab kinni üldistest ohutusreeglitest (valides sobivad paigad ja vahendid). Õnnetuse või ohu korral teab, kuidas kutsuda appi täiskasvanu. Nimetab erinevaid spordialasid ja mõne Eesti tuntuma sportlase.
PÕHILIKUMISED	-Ronib ning roomab üle ja läbi väikeste takistuste. -Kõnnib piiratud pinnal.	-Sooritab põhiliikumisi. -Säilitab liikudes tasakaalu nii tasakaalupingil kui	-Sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes.	-Kasutab põhiliikumisi aktiivsuses tegevuses ja mängudes. -Sooritab staatilist tasakaalu nõudvaid	Käsitseb väikevahendeid aktiivsuses tegevuses. Ronib varbseinal vahelduva sammuga ning täidab lisaülesandeid.

	<p>-Säilitab kõndides ja joostes sihi.</p> <p>-Hüpitab käes palli ning jälgib selle suunda.</p>	<p>ka vähendatud pinnal.</p>	<p>-Teeb koordinaatsiooni, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi.</p>	<p>harjutusi.</p> <p>-Teeb harjutusi väikevahenditega</p>	<p>Sooritab põhiliikumisi pingevalt, nii et liigutused on koordineeritud ja rütmilised.</p> <p>Säilitab paigal olles ja liikudes tasakaalu.</p> <p>Kasutab harjutusi tehes mõlemat kätt korraga, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt.</p>
LIIKUMISMÄNGUD	<p>Mängib koos juhendaja ja kaaslastega kõnni-ja jooksumänge.</p>	<p>-Mängib matkiva sisuga 1-2 reeglina kõnni-ja jooksumänge.</p> <p>Mängib iseseisvalt aktiivse liikumisega mängu.</p>	<p>Mängib 2-4 reeglina liikumismänge ja lihtsamaid loovliikumismänge.</p> <p>Pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel.</p>	<p>Mängib kollektiivseid võistlusmänge (nt kujutlusmäng, lihtsam teatevõistlus).</p> <p>Osaleb jõukohastes teatevõistlustes (nt joonejooksud).</p> <p>Tunnustab nii enda kui ka vastasmeeskonna edu.</p> <p>Käsitseb mängu-ja spordivahendeid loovmängudes.</p>	<p>Võistleb kombineeritud teatevõistlustes (nt takistusriba läbimine).</p> <p>Mängib sportlike elementidega mängu (mingile kindlale spordialale omased mängud lihtsustatud reeglite järgi) nt korvi visked, jalgpall.</p> <p>Organiseerib ise liikumismänge.</p> <p>Kasutab ausa mängu põhimõtteid ning peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.</p>

<p>SPORDIALAD: võimlemine, kelgutamine, suusatamine</p>	<p>-Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi. -Jookseb veereva vahendi (palli, rõnga)järel. -Istub kelgul ja hoiab tasakaalu mäest laskudes.</p>	<p>-Sooritab võimlemisharjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega. -Teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühtses tempos õpetaja ning kaaslastega. -Teeb painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi. -Veab tühja kelku. -Sõidab kelguga iseseisvalt nõlvakust alla.</p>	<p>Sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni. Hoiab oma kohta erinevates rivistustes: kolonnis, ringis, viirus. Kelgutab mäest alla, täites eriülesandeid (nt haarab esemeid). Järgib basseini kasutamise hügieenireegleid ning õpetaja juhendamisel ka ohutusreegleid.</p>	<p>Teeb vahenditega (palliga, hüpitsaga) harjutusi eakohaselt tehniliselt õigesti. Valitseb oma liigutusi koordinatsiooni ja tasakaalu nõudvaid harjutusi tehes. Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi. Veab üksi, kahekesi, kolmekesi kelgul kaaslast. Suusatades kasutab libisemist. Käsitseb suusavarustust õpetaja abiga. .</p>	<p>Valitseb harjutusi tehes oma liigutusi ja kehahoidu. Säilitab dünaamilistes harjutustes tasakaalu. Valitseb oma liigutusi nii ruumis, maastikul kui ka tänaval. Orienteerub mänguväljakul ning sooritab kujundliikumisi, olles kolonnis esimene. Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid tegevusi. Osaleb kelguvõistlustel (kaugusele, täpsusele). Suusatab vahelduva libiseva sammuga. Sõidab nõlvakust alla põhiasendis. Suusatab koordineeritud liikumisega. Käsitseb suusavarustust iseseisvalt.</p>
--	---	--	---	--	---

<p>TANTS JA RÜTMIKA</p>	<p>Kasutab liikumises rütmipille juhendaja abil. Sobitab juhendaja abil liikumist muusika järgi.</p>	<p>Kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi. Sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos.</p>	<p>Sooritab imiteerivaid liigutusi muusika järgi. Plaksutab ja liigub vastavalt rütmile.</p>	<p>Jäljendab liikumisega erinevaid rütme. Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele. Liigub muusika järgi iseseisvalt ja vabalt.</p>	<p>Kohandab oma liigutusi etteantud rütmis. Sooritab rütmiliikumisi ühel ajal kaaslasega. Kasutab lihtsaid tantsusamme üksi ja rühmas liikudes. Liigub enda tekitatud rütmi järgi ning vahelduva tempoga kiirelt aeglasele. Väljendab liikumise kaudu emotsioone. Kasutab liikudes loovalt vahendeid (linte, rätikuid, rõngaid).</p>
<p>VABA AEG JA LOODUSLIHKUMINE</p>	<p>Mängib vabamängus iseseisvalt.</p>	<p>Matkab looduses. Teeb kaasa kuni 500m pikkuse rännaku ja püsib kolonnis.</p>	<p>Algatab iseseisvalt mängu. Tegutseb iseseisvalt lasteaia õuealal.</p>	<p>Kasutab spordi-ja mänguväljakute vahendeid sihipäraselt. Sooritab rännakuid ja orienteerub koos õpetajaga.</p>	<p>Tegutseb iseseisvalt koduümbruse mängu-ja spordiväljakul. Mängib lihtsamaid maastikumänge. Mängib iseseisvalt lihtsamaid orienteerumismänge. Viibib looduses kõigil aastaegadel, erinevate ilmadega.</p>

KOOLIMINEV LAPS OSKAB:

- kindlalt kasutada igapäevaelus kasutatavad liikumisviise (kõndimine jalgu lohistamata) jooksmine päkkadel, oskab liikuda ruumis, maastikul, tänaval.
- hüpelda-hüpata kahel ja ühel jalal, maanduda vetruvalt.
- ronida vahelduva sammuga, roomata käsi ja jalgu liigutades, veereda ülesirutatult, pöörelda paigal.
- liikuda erineva tempoga, kiirendada ja aeglustada liikumist, vastavalt korraldusele peatuda või muuta liikumissuunda.
- säilitada tasakaalu staatilistes asendites ja liikumisel.
- kooskõlastada oma liikumist-liigutusi kaaslaste omaga, suutma kohandada oma liikumiste-liigutuste rütmi etteantud rütmile.
- sooritada lihtsamaid liigutusi käte, jalgade, kere ja peaga, suutma kontrollida oma keha-asendit (rühti) kõndimisel, istumisel ja seismisel.
- vedada, kanda, ja lükata mitmesuguseid esemeid.
- käsitseda mängu- ja spordivahendeid. Visata -püüda-lüüa palli, veeretada rõngast, tiiru-tada hüpitsat ja hoonööri jne.
- lihtsamaid oskussõnu ja tegevuste läbiviimiseks kasutatavaid korraldusi ning oskama neile vastavalt tegutseda, suutma jälgida ja meeles pidada harjutuste seletust-demonstratsiooni.
- kasutada ohutu liikumise, mängimise sportimise ja liiklemise põhireegleid, on omandanud sportimiseks, mängimiseks vajalikud eneseteenindusoskused.
- käsitseda õiget pliatsihoiu, käärde, söögiriistade jms. kasutamise, nõõpimise, tõmbluku kinnipaneku, paelte sidumise jm. elementaarsed peenmotoorset koordineerimise nõudvad igapäevased tegevused.

4.10. UJUMINE

EESMÄRGID:

1. Aidata kaasa laste harmoonilisele kehalisele arengule ja karastumisele.
2. Lapsed omandavad esmase ujumisoskuse
3. Kujundada ja süvendada hügieeniharjumusi.

LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

Teema	2-3- aastane	4-5-aastane	6-7- aastane
UJUMISALASED OSKUSED	-Laps tutvub vee omadustega -Julgeb pead viia vee alla ja avada silmi vee all -Laps oskab: -tõusta vee pinnale ja seal lamada -vette välja hingata	Laps oskab: - libiseda rinnuli- ja seliliasendis ujumislaua abil -libiseda rinnuliasendis ilma ujumislauata -sooritada jalgade liigutusi rinnuliasendis ilma ujumislauata -sooritada jalgade liigutusi seliliasendis ilma ujumislauata.	Laps oskab: -libiseda seliliasendis -sooritada rinnulikrooli käteliigutusi -ujuda rinnulikrooli ilma hingamistehnikata -sooritada jalgade liigutusi seliliasendis.

5. ARENGUSUUNAD JA ÕPPEKAVA UUENDAMINE

1. Koostöövormide täiustamine lastevanematega, lapsevanemate kaasamine.
2. Õueala vahendite täiustamine
3. Sportimisvõimaluste paremaks muutmise-sportiväljaku rajamine, turnimisredelite hankimine
4. Pedagoogilise personali täiendõppe süstemaatiline korraldamine
5. Metoodilise kabineti vahendite (raamatud, pildid, õppemängud) süstematiseerimine ja uuendamine
6. Sisehindamissüsteemi uuendamine ja praktikasse rakendamine.
7. Remonttööde (koridori põrandad, rühmade tualettruumid) korraldamine
8. Uute mänguasjade muretsemine rühmadele.
10. Õppekava pidev ja süstemaatiline uuendamine
11. Õppekava parandus- ja muudatusettepanekuid võivad esitada kõik pedagoogilise nõukogu ja hoolekogu liikmed.
12. Õppekava uuendamise korra eest vastub lasteaia direktor.